

UNIVERSITETET I OSLO

Den norske kirke. Kirkerådet

Dato: 20.10.2022
Deres ref.: 22/00739-2
Vår ref.: 2022/29871 TONEV

Svar fra Det teologiske fakultet på høringsbrev om endring av regler for saksbehandling i liturgisaker sendt fra en enhet i Den norske kirke

Vi viser til ovennevnte høring og sender herved høringssvar fra Det teologiske fakultet.

Spørsmål til høringen

Spørsmål til kapittel 1 i regelverket

Spørsmål 1:

Er høringsinstansen enig i at det er tjenlig med en tredeling i saksbehandlingen av liturgisaker?

Ja.

Kommentar:

Fakultetet er ikke bare enig, men anser det som helt nødvendig at NfG, Kirkerådet og Bispemøtet spiller en sentral rolle i saksbehandlingen av liturgisaker. Samtidig er det et gjentakende problem at det er en ubalanse mellom de tre instansenes innflytelse på liturgisaker. De faglige nemndene i DnK, i dette tilfelle NfG, blir ofte tilsidesatt og får ikke den innflytelsen de bør ha. Derimot tiltar Kirkerådets (og Kirkemøtet) seg en altfor stor rolle i saksbehandlingen og overkjører de faglige nemndenes anbefalinger. Kirkerådets rolle bør være å godkjenne eller forkaste liturgiforslag, ikke gå inn og endre på detaljnivå, som det i stor grad gjør nå. Mange av de problematiske resultatene av liturgisaksbehandling skyldes endringer som gjøres av Kirkerådet og i Kirkemøtets plenumsbehandling. Bispemøtets rolle oppleves som tydeligere, men også her bør det klargjøres at Bispemøtet skal ivareta lærespørsmål, i den grad det lar seg skille fra detaljnivået.

Det er også et problem at det gjøres til dels store inngrep på sekretariatsnivå som ikke er transparente. Dette henger også sammen med neste høringsspørsmål, og med høringsspørsmålene til kapittel 4 (se under). Sekretariatet blir dermed i praksis en fjerde instans, uten at det er tydeliggjort, som får for stor innflytelse.

Det er derfor overmåte viktig at saksbehandlingsprosessen blir så transparent som mulig, og mandatene så klare som mulig. Som prosessene er nå, er de forvirrende og til dels tilslørende. Dette har vært et problem helt siden gudstjenestereformen i 2011, og det er svært viktig at prosessen nå blir tydeligere.

Spørsmål 2:

Slutter høringsinstansen seg til at Kirkerådet i tvilstilfeller kan avgjøre om en liturgisak skal behandles etter kapittel 2 eller 3 i regelverket?

Ja

Kommentar: Det er en fordel at det klargjøres at Kirkerådet har mandat til å avgjøre i tvilstilfeller, noe det er mange av i våre gudstjenesteordninger.

Spørsmål til kapittel 2 i regelverket

Spørsmål 3:

Stiller høringsinstansen seg bak at liturgi for hovedgudstjenesten, eventuelle liturgier for faste dager i kirkeåret og liturgier for dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd behandles som beskrevet i kapittel 2?

Ja.

Kommentar: Se kommentar til spørsmål 1.

Spørsmål til kapittel 3 i regelverket

Spørsmål 4:

Er høringsinstansen enig i at det også er et behov for en forenklet saksbehandling av enkelte liturgisaker?

Nei.

Kommentar: Konsekvensene av forslaget synes å være en forsiktig forenkling av behandlingen. En viktigere konsekvens av forslaget ligger i forholdet mellom ordlyden i §5 (gjeldende ordning) med §11-12 i forslaget til ny ordning. Her vil forslaget i praksis flytte noe av tilsyns- og læremyndigheten fra biskopene til kirkerådet. Dette er problematisk når det gjelder vigslingsliturgier til kirkelig tjeneste.

Vigslingsliturgiene, særlig vigslingsløftene, skiller seg ut fra de andre liturgiene ved at de uttrykker grunnforståelsen av de ulike tjenestenes vesen og oppdrag. Vigslingsliturgiene er tett knyttet til kirkens teologi og tjenesteordninger. Endringer av disse liturgiene vil med andre ord påvirke kirkens forståelse av de vigslende tjenestene. Dette angår kirkens tilsyns- og læreansvar på en særlig måte. Øvrige liturgier som er nevnt kan forenkles. Men fordi vigslingsliturgiene står i denne særstillingen iht. biskopenes tilsyns- og læreansvar, vil TF anbefale at vigslingsliturgiene for de fire kirkefaglige profesjonene beholdes under den mest grundige behandlingsordningen som er gjengitt i kap.2.

Spørsmål 5:

Slutter høringsinstansen seg til forslaget til en saksbehandling som beskrevet i kapittel 3?

Ja.

Kommentar: Ja, men igjen vil fakultetet gjenta at det er viktig at Kirkemøtet ikke begynner å endre liturgiforslaget, men sender det tilbake til NfG for ny gjennomgang.

Spørsmål til kapittel 4 i regelverket

Spørsmål 6:

Stiller høringsinstansen seg bak forslaget om liturgiske forsøkssaker i §13?

Ja.

Andre kommentarer

Spørsmål 7:

Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til regler for saksbehandling i liturgisaker?

Kommentar: Det teologiske fakultet mener at høringen ikke fullgodt dekker de problemstillingene som angår liturgisk praksis i Den norske kirke. Lojaliteten til gjeldende liturgiske ordninger er liten blant prester og andre tjenestegrupper. Det oppstår derfor stadig private og individuelle tilpasninger innenfor de enkelte liturgiske ordninger, og private og individuelle initiativ til utforming av nye liturgiske ordninger. Den norske kirke bør ta stilling til hvordan dette skal håndteres. Det nye forslaget til regelverk har mange kvaliteter, men de nevnte problemstillingene bør også adresseres.

Med hilsen

Aud V. Tønnessen
dekan

Tone Vold-Sarnes
fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.